

Jacob Friis Kjærgaards translokationstale

Taler

Jacob Friis Kjærgaard
Rektor på Frederiksberg VUC og
STX

Dato

26. juni 2026

Sted

Frederiksberg VUC og STX

1 Kære studenter og kære familie.... Tillykke med huen skal det lyde fra alle os her på Frederiksberg VUC og STX. Tillykke!

5 Johannes Møllehaves sagde engang: ”Jeg fortryder intet – kun alle de kram jeg IKKE gav”. Så kære studenter. Så kram for pokker hinanden, Kram jeres familie, kram jeres venner og ikke mindst kram livet, kram jeres huer for pokker og kys det nu det satans liv!

Denne – min tale til jer vil jeg give overskriften:

10

”Det skal nok gå – med sammensatte ord”

15 Og der starter jeg min tale til jer i år. I kærlighed til livet, men også i ring! For er der en gennemgående figur i dette skoleår har det været ham her: Pumba. Hvert år har jeg et tegneserieidol tæt på mig, (og jer). Han sidder bag mig på mit kontor, han holder øje med mig, han er med til fællessamlings. Jeg har nu gennem mange år været så privilegeret, at været omgivet af bl.a. selveste:

20 Buzz Lightyear, Barbie, Micky Mouse, alle fantastiske personligheder som gennem deres helteroller har sagt smukke ting om det at være menneske (elle tegneseriefigur) i en kompleks verden.

25 Pumba er ved nærmere eftertanke lidt anderledes end de andre. Han har slet ikke sagt så mange bevingede ord som de andre, han opfører sig nødvendigvis heller ikke altid som et forbillede, han har dårlig hygiejne, han har egentlig heller ikke en særlig god situationsfornemmelse, men har en ting han igen og igen vender tilbage til.

Hakuna Matata: ”Så bare tag det roligt, det er det bedste på jord, det er en

melodi, som gør dig fri, Hakuna matata!

Det er jo på ingen måder stor litteratur, men der er en sandhedsværdi som er uomtvistelig i ordenes enkelthed. Når livet strammer til (og det kommer det til),
35 når livet er udfordrende – så prøv at tage det roligt! På prøv at trække vejret ned i maven, syng melodien – så bliver du fri ... så går det garanteret nok.

I har selvfølgelig gået i skole her for at lære noget. Man fortryder aldrig at have tilegnet sig viden, og I kommer aldrig til at fortryde det, I har lært. Men det
40 vigtigste formål med den uddannelse er at I selvfølgelig, at I hver især er blevet stærkere i de forskellige fag. Men, der er faktisk noget der er endnu vigtigere:

At I får:

45

selvstændighed, samarbejde og sans for at opsøge viden.

50 *Dannelsesperspektiv med vægt på udvikling af personlig myndighed
Åndsfrihed, ligestilling og demokrati. grundlæggende friheds- og menneskerettigheder.*

55

Dette er faktisk uddannelsens formål direkte citeret – smukt ikke! Og det er først og fremmest det, I skal tage med jer fra jeres tid hos os.

60 Nu er I nemlig hele mennesker. Nu ser vi jer som borgere og folk – medborgere.

Og hvad betyder det? Ja, hvad betyder det? Jer fra Hf+ jeg vil blot gratulerer jer endnu mere. Hvor har I bare bidraget til vores skole, tak for at I her været her,
65 tak for at var dem I var – med alt det I kom med. Vi har nydt jer!

Bare tak!

70 Det er nemlig den helt fantastiske, stærke, magiske ingrediens i vores samfund som uddannelse skaber. Det er det fundament, vi står på. Som I nok ved, er det noget, vi har fået overleveret fra de gamle grækere og helt frem til i dag, og derfor gør klogt i at passe på. Så pas nu godt på alt det, I har lært her hos os. Både det i bøgerne og alt det andet!

75

Jeg håber og tror på, at vi har givet jer noget mere, der måske ikke var direkte forberedt, ikke målrettet eller målbart – dannelse. Jeg håber jeres lærere har bragt jer på åndelige månerejser til fjerne egne. Til litterære værker, I ikke anede, hvad der fandtes. Og nye historiske tider. Og at I både oplevede det der var alle jeres læringsmål og dannelsen:

80

Jeg mener, det er noget af det, gymnasiet kan.

Og hvorfor er det vigtigt lige nu?

85

Vi lever desværre i en tid, hvor verden føles mere urolig end længe. Krige, konflikter og skarpe politiske fronter fylder nyhederne og påvirker vores hverdag – også herhjemme. Mange oplever usikkerhed, og det kan være svært at finde håb midt i alt det, der splitter.

90

Men netop i svære tider bliver det tydeligt, hvad der virkelig betyder noget: vores evne til at lytte til hinanden, til at stå sammen og til at insistere på dialog frem for konflikt. Historien har vist os, at selv i de mest udfordrende perioder kan mennesker finde løsninger, hvis vi vælger samarbejde frem for modstand.

95

Da jeg var på Folkemødet for 14. dage siden landede jeg i højskolernes telt, hvor de havde inviteret fredsforsker Isabel Bramsen og historiker Bo Lidegaard til en debat om vi er klar til at kæmpe for det vi har kært?

100 Her sagde Bo Lidegaard. Vi kommer ikke til at kæmpe i skyttegravskrige, med droner eller andet materiel – bare rolig! Det vi skal bruge som vores værn mod onde kræfter er Danmarks sammensatte ord? Sammensatte ord: Vi skal gennem vores demokrati og skolevæsen ikke kunne lave sammensatte ord, men også udleve dem. I Danmark kan vi med lethed lave sammensatte ord, det er langt sværere på andre sprog. Og her kommer mine sammensatte ord:

105

Åndsfrihed

110 Fællesskab

Uenighedsfællesskaber

Modstandskraft

115

Ja, her er mine og nu kan I lave jeres egne som jeres sværd!

120

Vi skal være mere bevidste og mindre bekvemme, lærer at gå efter argumenter og ikke personer. Vi skal dyrke den åndsfrihed, at vi kan kæmpe med ordene som sværd. Under 2. verdenskrig skrev Poul Henningsen ”Man binder os på mund og hånd”. Forfatteren var nødt til at camouflere sit antinazistiske budskab. Teksten handlede på overfladen om kærlighed og ægteskab, men var i virkeligheden et skjult opråb om frihed. Sangen blev et nationalt symbol på modstand. Sangen er oprindelig på fire vers, men kun tre blev udgivet. Et vers blev dog fjernet af censuren. Det vers er netop dukket op igen:

125

Angst for vore fjender? Ja – men mere angst for den stormagt som vil hjælpe os og kalder sig for ven. Det gælder alle tiders krig, at garantier kun er svig, og ingen kan stole på staternes ord.”

130

Og hvad gør vi så ved en verden i forandring. Er vi parate til at slås og kæmpe for vores idealer, er vi klar til stå på mål for den verden vi tror på, og hvad skal vi kæmpe med, hvad er vores våben? Nordahl Grieg skriver det så smukt i Kringsat af fjender om ordets magt:

135

*Her er dit værn mod vold, her er dit sværd
troen på livet vort, menneskets værd
For al vor fremtids skyld, søg det og dyrk det.
Dø om du må, men, øg det og styrk det*

140

Vi skal gå efter ikke nødvendigvis høje karakterer, men i stedet at være gode demokratiske borgere. Altså ikke hvor meget har du fået i karakter, men hvilken karakter du er, og ikke mindst, hvordan du bruger den i en lidt sværere verden?

145

Så kære studenter. Giv hinanden en kæmpe krammer, løb ud i livet mens I

150 synger Hakuna Matata. Det handler ikke om hvad du fik i karakter lige nu, men
vil karakter du er? Og vær ikke bange for at bruge sammensatte ord som dit
åndelige sværd i livet!

Og med disse ord dimitterer jeg og Pumba årgang 2026!

155 Tillykke.

Kilde

Manuskript modtaget fra taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler og producent

Kildetype

160 Digitalt manuskript

Tags

Translokations-/dimissionstale

URI

165 <https://www.dansketaler.dk/tale/jacob-friis-kjaergaards-translokationstale-2026>

170

175

180

185